

Věc: posudek vedoucího bakalářské práce Petra Havlíčka s názvem *Autobiografie jako literární fikce Vaculíkových děl*

Autor posudku: Jakub Češka Ph.D.

Název práce indikuje poněkud jiné téma, než jaké autor nakonec vypracovává. Neboť podle názvu bychom mohli usuzovat, že na autobiografii bude nahlíženo, ať již prizmatem teorie fikčních světů, nebo v perspektivě strukturalismu jako na sugestivní a proto nikoli nutně pravdivý text. Autor však Vaculíkovým románovým „autobiografiím“ přistupuje z opačné strany, neboť se snaží za textem najít událostní substrát (reálnou předlohu), která může být při nejlepším pouze pokřivena, avšak autonomii literárního textu nelze v této perspektivě postulovat, takto ani rozpracovat.

V takto pojednaném tématu jsou patrné meze práce, a proto lze tuto práci brát zejména jako poměrně zdařilou deskripci Vaculíkovského textového teritoria, což, jak také sám autor uvádí, může později posloužit jako příprava pozdější analýzy. Tímto však nemá být řečeno, že by práce postrádala náležitosti bakalářské práce, neboť je třeba uznat, že autor se vypořádal s poměrně solidním množstvím textů, které zkouší (bez ne zrovna vypracované teoretické výbavy) analyzovat. Tyto interpretační črty však zůstávají pouze v poloze metaforicky esejistického slovníku, výrazně tedy nepřekračují (spíše jsou v nich zapuštěny) komentáře Vaculíkových přátel (zejména pokud jde o sebrané ohlasy nad rukopisem *Českého snáře*). Obdobně je to patrné ve chvílích, kdy autor interpretuje Vaculíkova stanoviska, neboť v převážné většině případů není schopen autorské sebestylizace interpretačně rozehrát – takto je Havlíčkův komentář pouze variací autorových stanovisek (podmaněn autorovým sebevýkladem). Je zřejmé, že k tomuto podmanění (Havlíček se nepokouší vytvářet alternativní perspektivu vůči Vaculíkovi) autobiografie svádí, neboť je nesena výlučnou perspektivou vypravěč, jenž právě hrou vyprávění naturalizuje jakékoliv svoje činy, a proto je také činí pro čtenáře nutnými protože pochopitelnými. Při interpretaci však bývá přínosnější stát se z posluchače mluvčím. Potom by snad bylo možné vidět Vaculíkovy autobiografické črty jako narcisistní egoistické gesto, jež je dáno nejprve tím, že vychází z asymetrie mezi subjektem a objektem vyprávění, v tomto ohledu jsou tyto texty přísně monologické, a proto také ideologické. Proto by také stálo za úvahu, zamyslet se nad tím, jakou ideologii (ve jménu čeho? chlapáctví, spisovatelství, spravedlnosti, češství...) Vaculík ve svých textech replikuje. K tomu je však zapotřebí jistá interpretační zběhlost jako i osvojení teoretického slovníku, což není u bakalářských prací samozřejmostí (pokud by práce splňovala oba znaky, aspirovala by na hodnocení nejvyšší). Práce má tedy své zřetelné limity (autor si jich je dobře vědom), zároveň však tato práce poskytuje zdařilý přehled jisté základní Vaculíkovské tematiky. Faktickou připomínku bych měl ke komolení jména (z důvodu spisovnosti?) literárního vědce Josefa Vohryzka.

Práci hodnotím velmi dobře.

Jakub Češka